

Græsset må GERNE

Hvordan skaber vi spændende fællesområder, hvor folk kan lide at være? Og hvad kan kunsten bidrage med i den sammenhæng? Det giver Charlotte Bagger Brandt fra *Råderum – kontor for samtidskunst* et bud på.

AF METTE KRAMSHØJ FLINKER mkf@bdk.dk

I livet mellem husene – det er dér, vi møder hinanden. Inde i husene er vi jo bare os selv, men på pladsen, på legepladsen, i åbningen, i mellemrummet, det er dér vi skal have et fællesskab sammen – og det er det fællesskab, kunsten kan være med til at skabe, siger Charlotte Bagger Brandt,

“Forandringen kan virke som en sten i skoen eller give et smil på læben – og begge dele virker! Der er opstået en ny historie, en historie, der pirrer vores nysgerrighed, vores sanser eller vores fornuft.”

Foto: Christian Skovbjerg Jensen

Hvad har et rødt gummilandskab at gøre med fællesskab? Og hvad har hvide bænke på en græsplæne at gøre med dialog? Se fire eksempler på kunst, der ændrede livet mellem husene.

Ejerskab

“Med BAKKELANDSKABET i Mimersgade på Nørrebro i København var kunstnergruppen Parfyme med til at skabe ny aktivitet i området. Gruppen tog udgangspunkt i beboernes ønsker – det beboerne bad om, det byggede de. Områdets unge ville gerne have nogle bakker, så det fik de. Beboerne var selv med til at bygge

deres egne ønsker og fik på den måde ejerskab til værkerne – og Parfyme var med til at skabe en anden form for nærdemokrati og gav beboerne mulighed for selv at skabe alternativer i dagliglivet. Fremgangsmåden resulterede i inddragelse, samarbejde, ejerskab og en skulpturel og samtidig funktionel forvandling af et område.”

betrædes

indehaver af Råderum – kontor for samtidskunst.

Kunst skal opleves med kroppen

Kunst behøver ikke at være noget, der er låst inde bag museernes tyverisikrede døre og udstillet i lufttætte glasmontrer. Når Charlotte Bagger

Brandt arbejder med kunststillinger, sker det gerne på den anden side af murene – uden for de etablerede kunstinstitutioner og på tværs af traditioner og normer.

– Det der sker, når man tager kunsten ud af museerne og placerer den i et offentligt rum eller et boligområde

er, at publikum deltager på en helt anden måde, end på en traditionel udstilling, fortæller Charlotte Bagger Brandt, der før hun skabte sit eget kontor for kunst var kurator ved Kunsthall Charlottenborg. – Når man får mulighed at røre ved kunstværkerne, bruge dem, lege med dem eller være i ►►

Foto: Marc Wetli

Fællesskab

“ROTE TEPPICH er et kunstværk, som rykkede ind i et dødt område i St. Gallen i Schweiz, hvor folk ikke rigtig brugte rummet mellem husene. Kunstneren Pipilotti Rist lavede en overordnet plan for hele området, som blev dækket af et rødt gummiagtigt materiale. Træder man på det, mærker man en sjov elasticitet under foden. Man får lyst til at hoppe eller gå på en anden måde, så allerede dér sker der

en bevægelse i kroppen, der giver en helt ny oplevelse. Samtidig er der den røde farve, der stryger sig op ad alting og ligner noget fra Alice i Eventyrland. Beboerne i området tog “Det røde tæppe” til sig lige med det samme.

Området er i dag fuld af liv, og det er mennesker i alle aldre, der opholder sig i området. Børnefamilierne bruger det, fordi børnene synes, det er et sjovt sted at lege og føles sikkert. De ældre

beboere bruger området, fordi det er sjovt og spændende, og de unge scaterer bruger det, fordi man kan lave nogle helt nye effekter med det bløde underlag. På den måde er der skabt et helt nyt fællesskab – et fællesskab, der ikke var der før. Pludselig er det et sted, man har lyst til at være, et anderledes sted, man kan mødes i og om. Idéen kombinerer det kunstneriske med det legende, det udfordrende og hele idéen om den sociale platform.”

dem – så sker en anden erfaring, end når man kun kan se på dem. Kunst skal bruges med kroppen, og når man får lov til at bruge sig selv og bruge kroppen, så aflejrer oplevelsen sig ganske enkelt på en anden måde. Bevæger man kroppen, bevæger man også sindet, siger Charlotte Bagger Brandt.

Følelserne til fælles

Selvom det er mange år siden, at kunsten blev pillet ned fra piedestallen, kan der ifølge Charlotte Bagger

Brandt stadig være en tendens til at man oplever den med en vis distance. Derfor er det vigtigt at skiltet med "Må ikke berøres" bliver pillet af og smidt væk. Og det kan man blandt andet gøre ved at inddrage folk i værkerne. – Kunst kan være svært tilgængelig for mange mennesker, men hvis den udfordrer sanseligheden, så sker der noget nyt, noget mere, forklarer Charlotte Bagger Brandt. – Det legende element bliver noget, vi kan være fælles om. Pludselig handler kunsten ikke om individer, der forholder sig til kunsten – den handler

om individer, der får en ny måde at forholde sig til *hinanden* på. Kunsten skaber en fælles oplevelse, der opstår i fællesskabet med andre. Der opstår nye rum – nye mellemrum – mellem mennesker. F.eks. mennesker, som bor i det samme område og har de daglige omgivelser til fælles, siger Charlotte Bagger Brandt.

Vi har brug for historierne

Når kunsten rykker ud i boligområdet, er den med til at skabe nye rammer. Men hvad er det, der kan ske, når man

Foto: Karoline H. Larsen, www.creativeactions.com

Involvering

"På Markedspladsen ved Nørrebrohallen i København voksede i juli-september 2008 et stykke fantastisk og farverigt jungle frem. JUNGLE STRINGS spændt på kryds og tværs imellem to af Markedspladsens største mure. Forbipasserende, lokale fra Nørrebro og alle andre blev inviteret til at binde deres egne og anderledes Jungle Strings, så junglen hele tiden

ændrede sig. Junglen kunne bruges til at klatre, hænge og svinge i, eller hvad man nu havde lyst til. Under lørdagens markedsdage var Jungle Strings et svingende 'stativ' for tasker og tøj til salg, imens børnene klatrede i det.

De ændringer, der skete undervejs i Jungle Strings, vidner om netop dette byrums forskellige borgere og kreativitetens forskellige faser: Skabelse,

ødelæggelse, genskabelse, ødelæggelse, genskabelse, ødelæggelse osv.

Projektet Jungle Strings var en del af Karoline H. Larsens projektrække Creative Actions, hvor kunst bliver skabt i byrum ved at involvere beboerne i fælles kreative handlinger, der ændrer byrummets udseende og måske for altid indbyggernes forhold til hinanden som medmennesker."

ændrer på tingene i de daglige omgivelser? Ifølge Charlotte Bagger Brandt skaber forandringen et nyt rum – et nyt rum, hvor man kan møde hinanden. – Det handler om at lave noget, der forandrer situationen. Når det sker, bliver man mere nysgerrig og ser på byrummet med større opmærksomhed. Hvis der rykkes en lille smule ved noget genkendeligt – f.eks. en hvid havebænk, med alt for lange ben – så ser vi på denne ting med nye øjne. Vi kommer til at tænke: Hvad er det for nogle ting, der omgiver os? Hvad er det egentlig,

vi bruger tingene til? Vi er alle sammen omgivet af vaner, og det er jo positivt, for ellers kunne vi ikke navigere. Men samtidig er det også interessant at udfordre de vaner – for det er dér, der sker noget nyt. Der skabes en ny vinkel og en ny fortælling. Forandringen kan virke som en sten i skoen eller give et smil på læben – og begge dele virker! Der er opstået en ny historie, en historie, der pirrer vores nysgerrighed, vores sanser eller vores fornuft. Og vi har alle sammen brug for nye historier hele tiden. Når vi kigger på hinanden

eller ud af vinduet, er det fordi, vi har brug for nye historier, som igen skaber nye fællesskaber. Det giver os noget at snakke om, mødes om og grine ad. Det synes jeg er meget interessant, og det er noget af det, kunsten kan, forklarer Charlotte Bagger Brandt. ■

Foto: Kaare Smith

Foto: Tuala Hjarnø

Nytænkning

Med sine MODIFICEREDE SOCIALE BÆNKE tager kunstneren Jeppe Hein noget, vi kender, og forandrer det en lille smule. De hvide havebænke er skæve, buede, krøllede eller så høje, at man ikke kan sætte sig på dem. Man skal pludselig gå til dem på en anden måde. Ved at tage noget, vi har en vaneforestilling omkring og ændre det, udfordrer kunstneren vores

hverdagstænkning og får os til at se omgivelserne på en ny måde. De mærkelige, deforme bænke vækker opsigt i området og skaber undren, latter, forargelse og dialog. Med bænkene bliver de forbipasserende præsenteret for et andet perspektiv, som kan inspirere til at kigge sig omkring og se med nye øjne på verden og på potentialet i ens eget lokalområde.

Charlotte Bagger Brandt er kurator og kunstfaglig rådgiver. I 2008 tog hun initiativ til Råderum – kontor for samtidskunst. Idéen med kontoret er at udvikle nye formater inden for samtidskunstfeltet gerne nye og uventede steder og i det offentlige rum.